

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

DAOPHONE PHETKHAMPHENG

NGHIÊN CỨU TÍNH ĐA DẠNG THỰC VẬT CÓ MẠCH
TẠI RỪNG PHÒNG HỘ PHƯỢNG HOÀNG XÃ CÙ VÂN,
HUYỆN ĐẠI TỪ, TỈNH THÁI NGUYÊN

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

DAOPHONE PHETKHAMPHENG

NGHIÊN CỨU TÍNH ĐA DẠNG THỰC VẬT CÓ MẠCH
TẠI RỪNG PHÒNG HỘ PHƯỢNG HOÀNG XÃ CÙ VÂN,
HUYỆN ĐẠI TỪ, TỈNH THÁI NGUYÊN

Chuyên ngành: Sinh thái học

Mã số: 60.42.01.20

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. LÊ NGỌC CÔNG

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng cá nhân tôi. Các số liệu, kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác. Nếu sai tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Tác giả luận văn

DAOPHONE PHETKHAMPHENG

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài luận văn thạc sĩ chuyên ngành Sinh thái học, tại khoa Sinh - KTNN Trường Đại học sư phạm - Đại học Thái Nguyên, tôi đã nhận được sự giúp đỡ của các thầy cô giáo, các đồng nghiệp, bạn bè và gia đình.

Trước tiên tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến **PGS.TS. Lê Ngọc Công** và **TS. Sỹ Danh Thường** đã tận tình hướng dẫn, truyền đạt kiến thức và kinh nghiệm quý báu để em có thể hoàn thành được luận văn này.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành đến các thầy cô giáo khoa Sinh - KTNN, Ban Giám hiệu và các phòng chức năng của Trường Đại học sư phạm Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho các lưu học sinh Lào trong quá trình học tập và nghiên cứu tại trường.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Trung tâm khí tượng thủy văn tỉnh Thái Nguyên, Chi cục thống kê tỉnh Thái Nguyên đã cung cấp số liệu tại khu vực nghiên cứu có liên quan đến đề tài.

Tôi xin cảm ơn Nhà nước, Chính phủ nước CHDCND Lào, Trường Cao đẳng Sư phạm Savannakhet đã tạo mọi điều kiện cho tôi đi học tập nâng cao trình độ.

Cuối cùng, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn tới toàn thể gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã luôn cổ vũ, động viên tôi trong suốt thời gian qua.

Trong quá trình thực hiện luận văn, do còn hạn chế về mặt thời gian, kinh phí, cũng như trình độ chuyên môn nên không tránh khỏi những thiếu sót. Rất mong nhận được những ý kiến quý báu của thầy cô giáo, các nhà khoa học, cùng bạn bè, đồng nghiệp.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 15 tháng 4 năm 2015

Tác giả luận văn

DAOPHONE PHETKHAMPHENG

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC HÌNH	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Đặt vấn đề.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	1
3. Thời gian và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài.....	2
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Một số khái niệm.....	3
1.1.1. Khái niệm về thảm thực vật - Rừng.....	3
1.1.2. Đa dạng sinh học, đa dạng loài	3
1.2. Những nghiên cứu về thảm thực vật trên thế giới và Việt Nam	4
1.2.1. Những nghiên cứu về thảm thực vật trên thế giới	4
1.2.2. Những nghiên cứu về thảm thực vật ở Việt Nam	4
1.3. Những nghiên cứu về hệ thực vật.....	6
1.3.1. Những nghiên cứu về hệ thực vật trên thế giới.....	6
1.3.2. Những nghiên cứu về hệ thực vật ở Việt Nam	7
1.4. Những nghiên cứu về thành phần loài, thành phần dạng sống.....	8
1.4.1. Những nghiên cứu về thành phần loài	8
1.4.2. Những nghiên cứu về thành phần dạng sống.....	10
Chương 2. ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU ..	15
2.1. Đối tượng và địa điểm nghiên cứu	15
2.2. Nội dung nghiên cứu	15
2.3. Phương pháp nghiên cứu	15
2.3.1. Phương pháp điều tra theo tuyến và ô tiêu chuẩn (OTC)	15

2.3.2. Phương pháp phân tích mẫu vật.....	16
2.3.3. Phương pháp điều tra trong nhân dân	17
Chương 3. ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN, KINH TẾ XÃ HỘI KHU VỰC	
NGHIÊN CỨU	18
3.1. Điều kiện tự nhiên	18
3.1.1. Vị trí địa lý	18
3.1.2. Địa hình.....	18
3.1.3. Địa chất, thổ nhưỡng.....	19
3.1.4. Khí hậu, thủy văn.....	19
3.2. Điều kiện kinh tế - xã hội	20
3.2.1. Dân số, dân tộc.....	20
3.2.2. Hoạt động nông, lâm nghiệp.....	20
3.2.3. Giao thông, thủy lợi	21
3.2.4. Văn hóa, giáo dục, y tế.....	22
Chương 4. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	24
4.1. Đa dạng về các kiểu thảm thực vật khu vực nghiên cứu.....	24
4.1.1. Thảm thực vật tự nhiên	24
4.1.2. Rừng trồng	27
4.2. Đa dạng về hệ thực vật vùng nghiên cứu	27
4.2.1. Đa dạng ở mức độ ngành	27
4.2.2. Đa dạng ở mức độ họ	29
4.2.3. Đa dạng ở mức độ chi	31
4.3. Đa dạng về hệ thực vật trong các kiểu thảm thực vật	32
4.3.1. Đa dạng ở mức độ ngành trong các kiểu thảm thực vật	32
4.3.2. Đa dạng về mức độ họ trong các kiểu thảm thực vật.....	33
4.3.3. Đa dạng ở mức độ chi trong các kiểu thảm thực vật	38
4.4. Đa dạng về thành phần dạng sống.....	41
4.5. Đa dạng về cấu trúc hình thái của các kiểu thảm thực vật.....	44
4.5.1. Thảm cỏ.....	45
4.5.2. Thảm cây bụi.....	45
4.5.3. Rừng thứ sinh.....	45

4.5.4. Rừng Keo tai tượng.....	46
4.6. Đa dạng về giá trị sử dụng.....	46
4.6.1. Nhóm cây cho gỗ (G).....	47
4.6.2. Nhóm cây có tanin và thuốc nhuộm (Ta).....	47
4.6.3. Nhóm cây làm gia vị (Gi)	48
4.6.4. Nhóm cây cho quả ăn (Q)	48
4.6.5. Nhóm cây cho sợi.....	48
4.6.6. Nhóm cây làm thức ăn gia súc (Th).....	48
4.6.7. Nhóm cây tinh dầu (TD)	49
4.6.8. Nhóm cây làm cảnh (Ca)	49
4.6.9. Nhóm cây rau ăn (R).....	49
4.6.10. Nhóm cây làm thuốc (T)	49
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	51
1. Kết luận	51
2. Khuyến nghị	52
TÀI LIỆU THAM KHẢO	53
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VIẾT TẮT

Kí hiệu	Xin đọc là
Q	: Cho ăn quả
Ca	: Làm cảnh
TD	: Cho tinh dầu
G	: Cho gỗ
Nh	: Cho nhựa
T	: Làm thuốc
R	: Làm rau ăn
Nxb	: Nhà xuất bản
ODB	: Ô dạng bạn
OTC	: Ô tiêu chuẩn
SL	: Số lượng
TTV	: Thảm thực vật
TV	: Thực vật
VNC	: Vùng nghiên cứu
KVNC	: Khu vực nghiên cứu
%	: Tỷ lệ %
TB	: Thảm cây bụi
TC	: Thảm cỏ
RS	: Rừng thứ sinh
RK	: Rừng Keo
IUCN	: Tổ chức bảo tồn và tổ chức tài nguyên thiên nhiên Quốc tế (The International Union for conservation nature and National resource)

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1: Bảng đánh giá số loài thực vật được mô tả trên toàn thế giới.....	7
Bảng 2.1: Ký hiệu độ nhiều của thảm tươi theo Drude	16
Bảng 4.1: Phân bố các taxon trong KVNC.....	27
Bảng 4.2: Các họ đa dạng nhất trong KVNC	29
Bảng 4.3: Các chi đa dạng nhất tại khu vực nghiên cứu	31
Bảng 4.4: Số lượng, tỷ lệ (%) các họ, chi, loài trong các kiểu TTV	32
Bảng 4.5: Những họ có 2 loài trở lên trong các kiểu thảm thực vật.....	34
Bảng 4.6: Các họ giàu loài nhất trong KVNC.....	37
Bảng 4.7: Các chi có từ 2 loài trở lên trong các kiểu thảm thực vật	38
Bảng 4.8: Dạng sống trong các kiểu thảm thực vật ở KVNC	41
Bảng 4.9: Cấu trúc hình thái của các kiểu thảm thực vật ở KVNC.....	44
Bảng 4.10: Công dụng chính của các loài thực vật tại KVNC.....	46

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1: Bản đồ khu vực rừng phòng Hộ Phương Hoàng, xã Cù Vân, huyện Đại Từ, tỉnh Thái Nguyên.....	23
Hình 4.1: Biểu đồ phân bố tỉ lệ % các bậc Taxon của KVNC	28
Hình 4.2: Phân bố số lượng các bậc taxon trong các kiểu TTV	33
Hình 4.3: Tỷ lệ % các dạng sống trong Thảm cỏ	41
Hình 4.4: Tỷ lệ % các dạng sống trong Thảm cây bụi	42
Hình 4.5: Tỷ lệ % các dạng sống trong Rừng thứ sinh.....	42
Hình 4.6: Tỷ lệ % các dạng sống trong rừng Keo	42
Hình 4.7: Tỷ lệ % các dạng sống trong các kiểu TTV ở KVNC	43
Hình 4.8: Biểu đồ giá trị sử dụng của các loài thực vật tại KVNC	47